

1.1 Før du skriver ansøgningen

Uanset om du skal ændre driften eller indretningen af en bestående virksomhed - eller om du skal etablere en ny virksomhed - er det vigtigt, at du allerede tidligt i processen tænker miljøforhold ind.

Der er forskel på, om der er tale om ændring eller udvidelse af en eksisterende virksomhed, der allerede er miljøgodkendt, eller om der er tale om et nyt stort projekt.

Hvis der er tale om udvidelse eller ændring af en bestående virksomhed, kan du læse mere om hvilke indledende overvejelser, du skal gøre dig i afsnittet om [ændringer eller udvidelser af eksisterende virksomhed](#).

Er der tale om nyetablering af en virksomhed, kan du læse mere om, hvilke indledende overvejelser du skal gøre dig i afsnittet om [ny virksomhed, projektidé og lokalisering](#) og i afsnittet om [ny virksomhed, skitseprojekt](#).

Når projektet begynder at tage mere form, kan det have stor værdi at have en indledende drøftelse med myndigheden. Dette er særligt gældende ved etablering af ny virksomhed, men kan også være relevant ved ændringer eller udvidelse af eksisterende virksomhed. Du kan læse mere om fordelene ved indledende drøftelse med myndigheden i afsnittet om [indledende drøftelse med myndigheden](#).

Afklaring af myndighed og listepunkt kan du læse mere om i afsnittet om [afklaring af myndighed og listepunkt](#).

Ved miljøgodkendelse af en aktivitet skal du være opmærksom på, at der kan være andre love og bekendtgørelser, der skal tages hensyn til, og som kan vise sig at have stor betydning for sagens behandling og tidsplan. Det kan du læse mere om i afsnittet om [forhold til andre regler](#).

TILFØJELSE AF BOKS ØVERST I HØJRE HJØRNE:

Når du skal vurdere indplacering i forhold til listepunkt A 205 "Virksomheder i øvrigt, der foretager forarbejdning af jern, stål eller metaller med et hertil indrettet produktionsareal på 1.000 m² eller derover", regnes produktionsareal som den del af virksomheden, der rent faktisk anvendes til produktionen. Det vil sige, at råvarelagre, frokoststue, administrationskontorer og kontrolrum ikke skal regnes med. Derimod kan et færdigvarelager medregnes, hvis det bidrager til forurening fra virksomheden, f.eks. i form af afdampning.

1.2.2 Oplysninger om ansøger og ejerforhold

Virksomhedens CVR- og P-nummer kan du finde på cvr.dk. CVR- nummeret er en entydig ID for virksomheden som sådan, mens P-nummeret er tilknyttet den enkelte lokalitet (adresse).

Matrikelnummer (der kan være flere) kan du f.eks. finde på miljoportal.dk.

Det er vigtigt, at du både angiver navn på såvel ejeren af grunde og bygninger og navn på den, der driver virksomheden. Det er altid den, der driver virksomheden, der er juridisk ansvarlig i forhold til drift og miljøpåvirkningerne, og som skal indsende ansøgningen. Disse oplysninger skal myndigheden bruge for at kunne give godkendelsen på et korrekt juridisk grundlag. **Er der flere ejere af virksomheden, som alle i fællesskab påtager sig at være ansvarlig i forhold til miljøgodkendelsen, skal dette oplyses i ansøgningen,**

Hvis den, der driver virksomheden (driftsherren), ikke ejer ejendom eller lokaler, hvor aktiviteten skal etableres, skal du redegøre for, at driftsherren har ret til at bruge ejendommen eller lokalerne.

1.2.7 Produktion

Oplysninger om produktion, herunder forbrug af råvarer og hjælpestoffer, kan du med fordel angive i skematisk form. Angiv gerne mængder som et interval, hvis de kan variere fra år til år.

For kemikalier kan du med fordel oplyse [CAS. Nr., miljøfare- og sundheds klassifikation, og om det er et uønsket stof](#). Sikkerhedsdatablade bør vedlægges ansøgningen. Alternativt kan du udarbejde en liste med link til, hvor disse sikkerhedsdatablade kan hentes. I sikkerhedsdatabladene finder du også nyttig information om håndtering og opbevaring af kemikalierne. Sikkerhedsdatablade får du fra din leverandør.

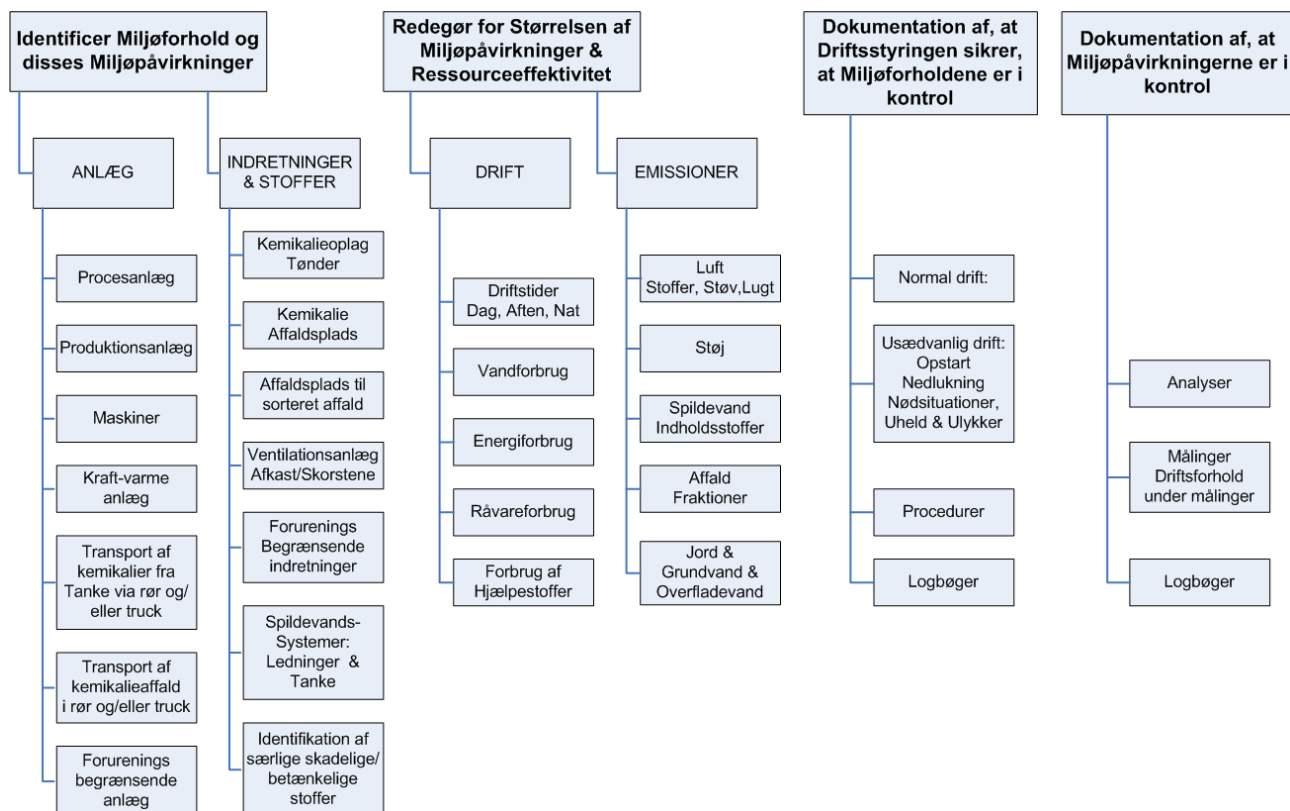
Du bør desuden vurdere, om der vil være variationer i forbrugsmængden eller behov for skift af råvarer, større produktion end der f.eks. forventes det første år mm. Anvend f.eks. produktionskapacitet af udstyr som øvre ramme for produktionens størrelse og forbruget af råvarer. Hvis der er tale om sæsonvariationer, skal denne variation fremgå af beskrivelsen. På den måde kan det sikres, at der i miljøvurderingen er taget højde for spidsbelastninger, og at din miljøgodkendelse bliver tilpas rummelig i forhold til virksomhedens behov.

Det er en god idé at udarbejde flowdiagrammer. Afhængig af hvor kompleks produktionen er, kan du med fordel udarbejde såvel overordnede procesdiagrammer, udformet som f.eks. kassediagrammer, som mere detaljerede procesdiagrammer, der viser delprocesser, maskinkomponenter mm. Angiv emissionspunkter på procesdiagrammet (f.eks. luftafkast, støjkluder, afløb, affaldsproduktion mm.). Dette letter myndighedens arbejde med behandlingen af ansøgningen.

Eksempel på flowdiagram for procesforløb (INDSÆTTES SOM PLUS-TEKST)

Ansøgningen skal indeholde en systematisk beskrivelse af virksomhedens procesforløb for at identificere alle produktionens emissioner af støj og stoffer til luft, vand, affald, jord og grundvand. Identifikation af miljøforhold og disses påvirkninger vil i praksis indebære, at du som virksomhed laver en gennemgang af alle virksomhedens forventede og/eller eksisterende anlæg og aktiviteter. Ved gennemgangen kortlægger du, hvor der anvendes råvarer, kemikalier, hjælpestoffer, energi, vand og andet, som bidrager direkte eller indirekte til produktionen.

Virksomhedens egen overvågning af produktionsforhold kan muligvis samtidig dække behovet for den egenkontrol af miljøforhold, der er behov for i miljøgodkendelsen. Beskriv derfor jeres overvågning af de produktionsforhold, der også har betydning for jeres miljøpåvirkning.

Eksempel på et flowdiagram for procesforløb

Du kan læse om mulige driftsforstyrrelser og uheld herunder:

Mulige driftsforstyrrelser og uheld

1.2.8 Oplysninger om BAT

Det er et grundlæggende krav i miljøbeskyttelsesloven, at forurenende virksomheder skal begrænse forureningen, så det svarer til, hvad der kan opnås ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, BAT (Best Available Techniques).

For hovedparten af bilag 1- virksomhederne er BAT fastlagt i de [BREF-dokumenter](#), der er relevante for virksomhedstypen. For hovedparten af bilag 2- virksomheder er der fastsat [standardvilkår](#), der tager udgangspunkt i BAT. Dette gælder også for enkelte bilag 1-virksomheder. For virksomheder, der hverken er omfattet af et BREF-dokument eller af standardvilkår, skal kriterierne i [godkendelsesbekendtgørelsens bilag 5](#) bruges til at redegøre for BAT.

Du kan læse mere om BAT i afsnittet [Princippet om BAT](#) og på [Miljøstyrelsens hjemmeside](#).

Der er forskel på de oplysninger, du skal vedlægge ansøgningen om BAT, afhængig af om din virksomhed er:

- [omfattet af bilag 1, uden standardvilkår](#)
- [omfattet af bilag 2, uden standardvilkår](#)
- [omfattet af bilag 1 eller 2, med standardvilkår](#)

For virksomheder omfattet af bilag 1 uden standardvilkår gælder

Et af oplysningskravene til ansøgningen er, at du skal redegøre for, at det ansøgte lever op til BAT. Relevante BAT-konklusioner og [BAT-referencedokumenter](#) skal gennemgås, og det skal begrundes, hvordan den valgte løsning forholder sig til BAT-konklusionerne og eventuelle BREF-dokumenter. Hvis der findes BAT-tjeklister, kan der tages udgangspunkt i disse.

Du kan læse mere om BAT i godkendelsessager i afsnittet [BAT i godkendelsessager](#), og afsnittet [brug af BREF-dokumenter](#) samt [baggrund for BREF-dokumenter](#).

Er din virksomhed ikke omfattet af en BAT-konklusion eller et BAT-referencedokument, skal du i redegørelsen om BAT gå ud fra de kriterier, der er nævnt i [bilag 5 i godkendelsesbekendtgørelsen](#).

Du kan med fordel søge supplerende oplysninger hos f.eks. egen brancheorganisation, hos andre virksomheder inden for branchen eller tilsvarende virksomheder i andre lande. Det sidste kan være aktuelt, hvis der kun er få eller ingen tilsvarende virksomheder i Danmark.

For virksomheder omfattet af bilag 2 uden standardvilkår gælder

Har du en bilag 2-virksomhed, hvor der skal udarbejdes ansøgning om miljøgodkendelse efter [bilag 4 i godkendelsesbekendtgørelsen](#), og som ikke er omfattet af standardvilkår, skal du bruge kriterierne i [godkendelsesbekendtgørelsens bilag 5](#) ved beskrivelse af BAT. Her er der i alt 12 kriterier, som skal lægges til grund for fastlæggelse af BAT.

Ét af kriterierne er informationer, som offentliggøres af offentlige internationale organisationer, herunder BAT-referencedokumenter, i det omfang disse er relevante for den pågældende type af virksomhed. Det vil sige, at du kan søge information om BAT i [BAT-konklusionerne og BREF-dokumenterne](#), hvis produktion og processer er sammenlignelige.

Det kan meget vel være, at det ikke er alle 12 kriterier, der er relevante at forholde sig til. Hvis dette er tilfældet, er det vigtigt, at du skriver og begrundet dette i ansøgningen. Begrundelsen kan f.eks. tage udgangspunkt i, at et kriterie ikke kan efterleves på grund af produktionsmæssige hensyn eller at et kriterie ikke er relevant, fordi der allerede er etableret teknologi, der forebygger uheld eller reducerer emissioner effektivt og i tilstrækkelig grad (det vil sige bedre end eller mindst lige så godt som fra tilsvarende anlæg).

Til støtte og inspiration for de virksomheder, der ikke er omfattet af standardvilkår, har Miljøstyrelsen udarbejdet BAT-eksempler og BAT-tjeklister. Her kan du bl.a. søge information om, hvad der anses for BAT til at nedbringe emission af støv, nedbringe udledning af metalholdigt spildevand mm.

[Arbejdsrapport fra Miljøstyrelsen \[nr. 2, 2013\] om Gennemgang af BAT i 22 branchebilag](#) indeholder inspiration til både virksomheders og myndigheders vurdering af BAT.

[Orientering fra Miljøstyrelsen \[nr. 4, 2014\] om BAT-eksempler og tjeklister på tværs af brancher](#) indeholder et idekatalog med BAT-eksempler for godkendelsespligtige bilag 2-virksomheder til brug for alle de virksomheder, der ikke er omfattet af standardvilkår. Eksemplerne udgør et hjælpeværktøj til virksomheder og myndigheder for at konkretisere, hvordan miljøpåvirkninger af luft, vand og jord kan begrænses og ressourceforbrug og affaldsmængder minimeres.

Endelig kan du også rette henvendelse til din brancheorganisation for at få supplerende oplysninger, ligesom du også kan vende emnet med myndigheden.

For virksomheder omfattet af bilag 1 eller 2 med standardvilkår gælder

Hvis din virksomhed er omfattet af [standardvilkår](#), er der taget stilling til BAT i forbindelse med fastsættelsen af standardvilkårene. I ansøgningen skal der således ikke redegøres yderligere for dette punkt.

Uønskede stoffer

BAT omhandler også anvendelse af mindre skadelige og betænkelige kemiske stoffer for miljø og sundhed.

For både bilag 1- og bilag 2-virksomheder gælder, at hvis du anvender stoffer, som er optaget på [listen over uønskede stoffer](#), skal du redegøre for, hvorfor disse stoffer ikke kan substitueres. Der kan eventuelt være tale om helt specielle branchespecifikke forhold. Er din virksomhed omfattet af bilag 1, skal redegørelsen indeholde et resumé af de væsentligste af de alternativer, som er undersøgt.

Listen over uønskede stoffer er en signalliste og en vejledning til producenter, produktudviklere, indkøbere og andre aktører om kemikalier, hvor brugen på længere sigt bør begrænses eller helt stoppes. Listen indeholder 40 stoffer og stofgrupper, som Miljøstyrelsen anser for at have problematiske effekter, og som lever op til de kriterier, der er udvalgt til listen. For at tilpasse listen til danske forhold er det som udgangspunkt kun stoffer, der bruges industrielt i større mængder i Danmark, der er taget med på listen.

3.2.1 Indledende afklaring af projektet

Hvis drøftelsen er indledt på et tidligt tidspunkt, hvor virksomheden endnu ikke har fastlagt alt i detaljer eller har lagt sig fast på en konkret teknisk løsning, kan drøftelsen med myndigheden være med til at afdække, om virksomhedens projekt er muligt at realisere. **Det er allerede i denne indledende fase, at ansøger bør overveje virksomhedens behov for at fremtidssikre sin miljøgodkendelse. Hvis virksomheden allerede har planer om yderligere udvidelser eller ændringer i produktionsforhold, kan virksomheden med fordel indarbejde dette i ansøgningen og få en rummelig miljøgodkendelse- <INDSÆT LINK TIL OPSLAG OM RUMMELIG MILJØGODKENDELSE>**

Det er vigtigt at understrege, at selv om myndigheden ikke kan rådgive om produktionsmæssige forhold, konkrete rensemetoder mm., så kan myndigheden medvirke til at afklare, hvilke problemstillinger der er relevante at beskrive i forhold til ansøgningsprocessen. Myndigheden kan formidle viden om de regler, der gælder for virksomheden og for sagsbehandlingsprocessen, så virksomheden kan få indsigt i, hvorfor en sagsbehandlingsproces ofte kan tage lang tid. Det gælder især, hvis etableringen, udvidelsen eller projektet også kræver udarbejdelse af en VVM-redegørelse, risikovurdering, skal behandles politisk eller kræver andre tilladelser efter anden lovgivning f.eks. byggetilladelse eller dispensation fra en lokalplan.

Som hjælp til virksomheden kan miljømyndigheden henvise til nærværende digitale vejledning, som indeholder en guide specielt henvendt til virksomheder, dels om ansøgning om miljøgodkendelse, og dels om revurdering af eksisterende miljøgodkendelser.

4.2.2 Revurderingens indhold og omfang

Myndigheden vurderer, hvilket indhold og omfang revurderingen skal have, og myndigheden beslutter, hvilke oplysninger der er behov for fra virksomheden. Myndigheden vurderer dette på baggrund af alle kendte oplysninger om virksomhedens miljøforhold, herunder fra tilsyn, egenkontroloplysninger, indberetninger i øvrigt - og efter en vurdering af de gældende afgørelser, herunder om vilkår, forudsætninger m.v. fortsat er relevante, dækkende og tilstrækkelige til at regulere virksomhedens miljøforhold.

Myndighedens anmodning om oplysninger fra en virksomhed skal være fagligt begrundet og der skal være [proportionalitet](#) mellem omfanget og detaljeringsgraden af oplysningerne og den forventede miljøeffekt af de oplyste forhold - balance mellem mål og midler. En tilstrækkelig oplyst sag vil kunne fremme en hurtig afgørelse i tilknytning til en kompetent og effektiv sagsbehandling. Det er miljømyndigheden, der afgør, om og hvornår en sag er tilstrækkelig oplyst.

Hvis en myndighed indhenter oplysninger (f.eks. til brug for en revurdering) fra en virksomhed, som mistænkes for at have begået en lovovertrædelse, der kan medføre straf, og som er eller påregnes politianmeldt, skal myndigheden være opmærksom på reglerne om selvinkriminering i [Retssikkerhedsloven](#).

Du kan læse mere om oplysninger, proportionalitetsprincippet og selvinkriminering i [Opslaget Tilstrækkelig oplyst sag og i vejledningen om retssikkerhedsloven](#).

Det kan være hensigtsmæssigt, at virksomheden og myndigheden aftaler processen og f.eks. drøfter:

- Tidsplan for revurderingen.
- Emner der skal indgå i revurderinger, herunder forholdet til BAT.
- Forventede fremtidige vilkår i det omfang, det er muligt. Det kan f.eks. være, hvis der skal fastsættes standardvilkår, eller hvis myndigheden har konstateret, at gældende vilkår ikke længere er tidssvarende. Hvis virksomheden har vilkår med produktionsloft, vil det være relevant at vurdere, om der fortsat er samme miljømæssige sammenhæng mellem produktionens størrelse og forureningens omfang, som begrundet opretholdelse af produktionsloftet.
- Afklaring vedrørende en eventuel udarbejdelse af en basistilstandsrapport. Se afsnit om "[Basistilstandsrapport - revurderinger](#)" og i [EU-Kommissionens vejledning om basistilstandsrapporter](#).
- Det kan desuden drøftes, om der er sket ændringer på virksomheden, som der skulle have været søgt miljøgodkendelse til. Læs mere i afsnittet om [BAT i revurderingssager](#).

5.1 Godkendelsespligt

Bilag 1- og bilag 2-virksomheder

Bilag 1 og 2 er lister over de virksomheder, der er omfattet af godkendelsespligt. Bilag 1 indeholder virksomheder, der reguleres efter et regelsæt i overensstemmelse med IED. Virksomheder, der er på bilag 2, reguleres efter et forenklet **nationalt** regelsæt.

Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om godkendelse af listevirksomheder. Miljøstyrelsen er dog godkendelses- og tilsynsmyndighed for knap 400 af de virksomheder, som anses for særligt miljøbelastende. Det er de virksomheder, som er s-mærkede på bilag 1 og 2 i godkendelsesbekendtgørelsen. Hertil kommer enkelte virksomheder, hvor miljøministeren efter ansøgning fra virksomheden har overdraget kompetencen til Miljøstyrelsen efter reglerne i § 82 i [Miljøbeskyttelsesloven](#).

Bilag 1-virksomheder

Bilag 1-virksomheder er omfattet af bindende BAT-konklusioner og obligatorisk revurdering, og for de virksomheder, der bruger, fremstiller eller frigiver relevante farlige stoffer, skal der udarbejdes en [basistilstandsrapport](#).

Bilag1-virksomheder er også omfattet af forudgående offentlighed både ved godkendelser og ved revurderinger

Bilag med standardvilkår for 8 **brancher listepunkter** findes i en særskilt bekendtgørelse om standardvilkår i godkendelse af listevirksomhed.

Bilag 2-virksomheder

Bilag 2-virksomheder er ikke omfattet af IE-direktivet. Bilag 2-aktiviteter er derfor ikke undergivet de samme oplysningskrav i forbindelse med ansøgning som bilag 1-aktiviteter, og der er ikke krav om forudgående offentlighed i godkendelses- og revurderingsprocessen. Der stilles heller ikke krav om stillingtagen til eller udarbejdelse af en basistilstandsrapport.

For bilag 2-virksomheder kan tilsynsmyndigheden revurdere godkendelsen otte år, efter den blev meddelt. Revurdering af godkendelser for bilag 2-virksomheder er ikke obligatorisk.

Standardvilkår for 22 **brancher listepunkter** findes i en særskilt bekendtgørelse om standardvilkår.

Standardvilkår

Standardvilkårene omhandler virksomhedernes indretning og drift, emissionsgrænseværdier for væsentlig luftforurening samt vilkår om egenkontrol mv.

Standardvilkårene er udarbejdet, så de er repræsentative for de typiske virksomheder inden for et bestemt **branche-listepunkt**, og vilkårene er baseret på den bedste tilgængelige teknik inden for **branchen-et nærmere præciseret anvendelsesområde**. Standardvilkårene er udarbejdet, så de dækker alle nødvendige vilkår, bortset fra vilkår om støj og spildevand og evt. lugtgrænseværdier inkl. egenkontrollvilkår for disse parametre.

Bekendtgørelse om standardvilkår for listevirksomheder

Bekendtgørelsen indeholder bestemmelser om oplysningskrav i ansøgningssituationen og om standardvilkår for i alt 30 **brancher listepunkter** fra både bilag 1 og bilag 2 til godkendelsesbekendtgørelsen.

En virksomhed er omfattet af bekendtgørelse om standardvilkår i godkendelse af listevirksomhed, hvis virksomhedens aktiviteter er omfattet af et eller flere listepunkter, der er nævnt i bekendtgørelse om standardvilkår i godkendelse af listevirksomhed, **des-og**, at virksomheden har de aktiviteter eller anvender de processer/metoder, der er beskrevet under "anvendelsesområde" i det eller de relevante afsnit i bekendtgørelsen om standardvilkår.

Oplysningskravene i bekendtgørelsen erstatter helt eller delvist oplysningskravene i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 og 4. Den nærmere beskrivelse af, hvornår bilag 3 og 4, hhv. oplysningskravene i bekendtgørelse om standardvilkår i godkendelse af listevirksomhed, skal anvendes ved fremsendelse af en ansøgning, fremgår af § 6 i godkendelsesbekendtgørelsen.

Standardvilkårene er udtryk for BAT og skal anvendes ved udarbejdelse af nye godkendelser eller ved revurdering af allerede meddelte godkendelser.

Det er muligt at fravige standardvilkårene, såfremt den ansøgte virksomhed er atypisk i forhold til bilagets beskrivelse, f.eks. fordi virksomheden anvender en anden produktionsteknologi end beskrevet eller giver anledning til andre typer forurening. I disse tilfælde kan standardvilkårene helt eller delvist fraviges eller erstattes af individuelt fastsatte vilkår. Standardvilkårene skal fraviges, hvor der er behov herfor af hensyn til omgivelsernes særlige sårbarhed eller vigtighed i forhold til miljø- eller naturinteresser.

Hvis virksomheden har aktiviteter, der ikke er beskrevet under anvendelsesområdet i bekendtgørelse om standardvilkår i godkendelse af listevirksomhed, skal godkendelsen suppleres med de nødvendige krav.

Hvornår overgår en allerede miljøgodkendt virksomhed til standardvilkår?

En allerede miljøgodkendt virksomhed skal overgå til standardvilkår, når der kræves en miljøgodkendelse i forbindelse med, at et anlæg ændres eller udvides. Overgang til standardvilkår kan også blive aktuelt, når en godkendelse uden standardvilkår er otte år gammel. På det tidspunkt kan tilsynsmyndigheden tage godkendelsen op til revision. Virksomheden kan også selv anmode om at få revideret den eksisterende godkendelse.

Definition af virksomhed, anlæg mv.

I godkendelsesbekendtgørelsen er der definitioner af 'virksomhed' og 'anlæg'. I bekendtgørelsen opereres der med fire niveauer, som kan udløse godkendelsespligt:

1. Virksomhed

2. Anlæg
3. Aktiviteter
4. Indretninger

De fire niveauer er vist i figuren til højre.

Virksomheden dækker den samlede fysiske/geografiske udstrækning af alle anlæg, aktiviteter og indretninger. Anlæg er afgrænsede dele af virksomheden som f.eks. et fyringsanlæg eller en bygning, hvor der foregår lakering. Der kan være flere aktiviteter i eller på et anlæg. Desuden kan der være indretninger, som enten er knyttet til ét bestemt anlæg eller kan være fælles for flere dele af virksomhedens aktiviteter. Det kan f.eks. være kemikalieoplag, affaldsplads eller kloaksystem.

Forskellige anlæg og indretninger, som er placeret med stor afstand, kan derfor godt høre til samme virksomhed, hvis de teknisk og forureningsmæssigt er forbundne.

Hvis virksomhedens hovedaktivitet er godkendelsespligtig, er alle anlæg, aktiviteter og indretninger på virksomheden omfattet af godkendelsen, og dermed er hele virksomheden lig med listevirksomheden. Hvis det kun er biaktiviteter på virksomheden, der er godkendelsespligtige, omfatter godkendelsespligten kun biaktiviteterne. Dog omfattes også de aktiviteter, som er teknisk og forureningsmæssigt forbundet med de godkendelsespligtige biaktiviteter. Læs eventuelt mere i afsnit om [hoved- og biaktiviteter](#).

Retsgrundlag

Af miljøbeskyttelseslovens § 33, stk. 1 fremgår

§ 33 . Virksomheder, anlæg eller indretninger, der er optaget på den i § 35 nævnte liste (listevirksomhed), må ikke anlægges eller påbegyndes, før der er meddelt godkendelse heraf. Listevirksomhed må heller ikke udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt, herunder med hensyn til affaldsfrembringelsen, på en måde, som indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt.

Af miljøbeskyttelseslovens § 35 fremgår

§ 35 . Miljøministeren udfærdiger en liste over særlig forurenende virksomheder, anlæg og indretninger, som er omfattet af godkendelsespligten i § 33.

Stk. 2 . Ministeren fastsætter nærmere regler om godkendelse af listevirksomhed, herunder hvilke oplysninger en ansøgning om godkendelse skal indeholde, samt i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår en godkendelse efter § 33 kan meddeles. Ministeren kan herunder bestemme, at der skal gælde særlige krav for bestemte listevirksomheder, herunder krav om foranstaltninger mod forsætligt skadevoldende handlinger, og om, at sager om godkendelse af bestemte listevirksomheder skal behandles og afgøres samtidig med afgørelser efter anden relevant lovgivning.

Af miljøbeskyttelseslovens § 82, stk. 2 fremgår

§ 82. Miljøministeren kan beslutte at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser efter loven i sager, der berører andre myndigheders lovbestemte opgaver eller har større betydning.

Stk. 2. Ministeren kan endvidere i væsentlige sager efter ansøgning fra en virksomhed eller kommunalbestyrelse overtage en kommunalbestyrelses godkendelses- og tilsynskompetence vedrørende listevirksomhed.

Stk. 3. Ministeren kan i tilfælde, hvor en kommune opfylder betingelserne i § 40 a, overtage en kommunalbestyrelses godkendelses- og tilsynskompetence vedrørende den pågældende kommunes egne listevirksomheder.

Af godkendelsesbekendtgørelsens § 2, stk. 1, 6) fremgår

§ 2 . I denne bekendtgørelse forstås ved:

6) Anlæg: En stationær teknisk enhed inden for hvilken der gennemføres én eller flere af de aktiviteter, som er nævnt i bilag 1 og 2, eller i bilag 1 til bekendtgørelse om begrænsning af emissionen af flygtige organiske forbindelser fra anvendelse af organiske opløsningsmidler i visse aktiviteter og anlæg, og enhver anden hermed direkte forbundet aktivitet, der udføres på samme anlægsområde, er teknisk knyttet til de i de nævnte bilag opførte aktiviteter, og som kan påvirke emissionerne og forureningen.

Af godkendelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 3-5 fremgår

§ 3, stk. 3. Godkendelsespligten omfatter de virksomheder, anlæg, indretninger eller aktiviteter, der er optaget på listerne i bilag 1 og 2, samt alle aktiviteter, der teknisk og forureningsmæssigt er forbundet hermed. Hvis der på en listevirksomhed herudover udføres en eller flere biaktiviteter, som ikke er optaget på listerne i bilag 1 og 2, omfatter godkendelsespligten alle forurenende aktiviteter på virksomheden.

Stk. 4. Hvis en listevirksomhed udføres som en biaktivitet på en virksomhed, der hverken er optaget på listerne i bilag 1 eller 2, omfatter godkendelsespligten kun biaktiviteten og de aktiviteter, som er teknisk og forureningsmæssigt forbundet hermed.

Stk. 5. Hvis der i bilag 1 eller 2 er fastsat en nedre grænse for godkendelsespligt, må en virksomhed ikke gennemføre en ændring eller udvidelse, der vil medføre en overskridelse af grænsen, før den samlede virksomhed er godkendt.

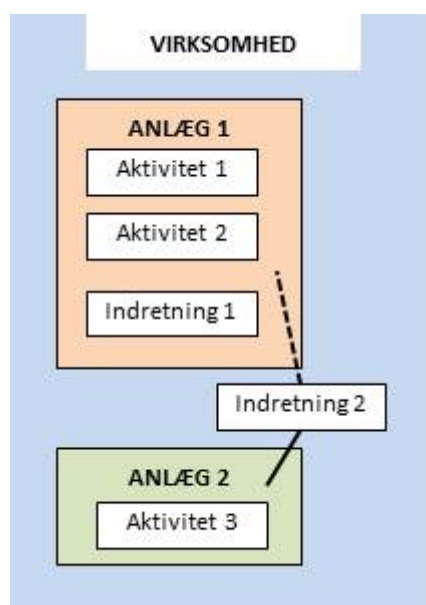
TEKSTBOKSEN

For bilag 1-virksomheder gælder:

- omfattet af bindende BAT-konklusioner
- obligatoriske revurderinger
- basistilstandsrapport, hvis der bruges, fremstilles eller frigives relevante farlige stoffer
- forudgående offentlighed
- 8 listepunkter er omfattet af standardvilkår

For bilag 2-virksomheder gælder:

- vilkår for virksomheder, anlæg og aktiviteter, der ikke er omfattet af standardvilkår fastsættes individuelt
- ikke obligatorisk revurdering
- 22 ~~brancher~~-listepunkter er omfattet af standardvilkår

Vil du vide mere

Afgrænsningen af en virksomhed vil altid afhænge af en konkret vurdering. Som udgangspunkt vil flere aktiviteter på samme lokalitet med samme ejer udgøre én virksomhed. Derfor vil der oftest være sammenhæng mellem listevirksomheden og den selskabsretlige inddeling i CVR- og P-numre. Det kan dog forekomme, at et anlæg er forbundet med aktiviteter, der er registreret under et andet CVR-nummer. I den situation må godkendelsespligtens omfang vurderes konkret, afhængig af om aktiviteterne er teknisk og forureningsmæssigt forbundet. Omvendt kan der også forekomme situationer, hvor kun en del af virksomhedens aktiviteter er omfattet af godkendelsespligten, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 4.

5.1.1 TILFØJELSE TIL OPSLAG – FLYTTES OP SOM UNDERGRUPPE ”Bortfald og tilbagekaldelse”

SORT TEKST ER UDKLIP fra ”5.1.1 Godkendelsespligt hvornår?”

Bortfald af godkendelsen og optagelse af driften

En godkendelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden den konkrete frist, normalt ikke over 2 år, der er fastsat for udnyttelse af godkendelsen, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 32, stk. 1. For at godkendelsen kan anses for udnyttet, skal driften være påbegyndt inden for fristen. Det er ikke tilstrækkeligt efter miljøbeskyttelsesloven, at byggeriet er påbegyndt.

En godkendelse bortfalder også, hvis der opstår kontinuitetsbrud, dvs. når driften er indstillet, og godkendelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, jf. miljøbeskyttelseslovens § 78a. Det gælder kun i forhold til det fuldstændige ophør af en virksomhed eller en aktivitet, og f.eks. ikke i forhold til produktionsudsving, som en virksomhed kan have inden for rammerne af en miljøgodkendelse.

For at undgå kontinuitetsbrud skal der udøves aktivitet, som er omfattet af godkendelsen. Et eksempel findes i MAD 2002.572Ø, hvor der var godkendelse til maskinel metalraffinering, men driften skete i en længere periode alene på baggrund af manuel oparbejdning. Godkendelsen var bortfaldet på grund af kontinuitetsbrud. Kontinuitetsbrud kan indtræde både i retsbeskyttelsesperioden og efter denne periodes udløb.

Tidsbegrænsede godkendelser bortfalder på det tidspunkt, der er fastsat i miljøgodkendelsen, medmindre der er søgt om og opnået fristforlængelse inden godkendelsens udløb. Fristforlængelsen er en ny afgørelse, som kan påklages.

Ønsker virksomheden at genoptage driften, efter at godkendelsen er bortfaldet, er der i miljøbeskyttelseslovens forstand tale om en ny aktivitet, som kræver miljøgodkendelse, inden driften kan igangsættes.

Bortfald meddelt af tilsynsmyndigheden (ophævelse)

En miljøgodkendelse efter § 33 i miljøbeskyttelsesloven er tidsbegrænset. Når en miljøgodkendelse er taget i brug og aktiviteten fortsætter uændret, bevarer miljøgodkendelsen sin gyldighed, indtil myndigheden ændrer godkendelsen. En ændring kan f.eks. ske ved revurdering eller ved en ny godkendelse som følge af ændringer eller udvidelser.

Selv om en konkret virksomhed ikke længere er en listevirksomhed, så bevarer miljøgodkendelsen sin gyldighed og retsbeskyttelse efter miljøbeskyttelseslovens § 41 a, indtil virksomheden ”rører på sig”. Hvis der sker ændringer eller udvidelser af virksomheden, og tilsynsmyndighed vurderer, at godkendelsen som følge af disse ændringer eller udvidelser ikke længere vil være dækkende for virksomhedens aktivitet, skal tilsynsmyndigheden meddele, at godkendelsen er bortfaldet, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 59 stk. 3.

Før miljøgodkendelse bortfalder, skal tilsynsmyndigheden aktivt have truffet afgørelse om bortfald.

Når retsbeskyttelsesperioden er udløbet *kan* tilsynsmyndigheden med hjemmel i godkendelsesbekendtgørelsens § 59 stk. 2 meddele påbud eller forbud efter miljøbeskyttelseslovens § 42, hvorefter godkendelsen bortfalder.

Der gælder som udgangspunkt ingen specifikke formkrav for selve formuleringen af meddelelsen om ophævelse af en miljøgodkendelse. Afgørelsen meddeles som et påbud eller et forbud og er en forvaltningsretlig afgørelse, som følger de almindelige krav om bl.a. partshøring og vejledning om klageadgang.

Tilbagekaldelse

Hvis personer eller virksomheder gentagne gang forårsager forureninger og deraf følgende udgifter til oprydning for tilsynsmyndighederne, kan de miste deres miljøansvarlighed. Ved mistet miljøansvarlighed kan en miljøgodkendelse blive tilbagekaldt. De nærmere regler herom findes i miljøbeskyttelseslovens § 34, stk. 4, og § 41 d, jf. § 40 a.

Retsgrundlag

Godkendelsesbekendtgørelsens § 59:

"Godkendelser af virksomheder, som ikke længere er listevirksomhed, bevarer fortsat deres gyldighed, herunder den i miljøbeskyttelseslovens § 41 a nævnte retsbeskyttelse, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Når der er forløbet mere end otte år efter meddelelsen af en godkendelse som nævnt i stk. 1, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud eller forbud i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 42, hvorefter godkendelsen bortfalder. Tilsynsmyndigheden oplyser virksomheden herom.

Stk. 3. Hvis en virksomhed, der er omfattet af stk. 1, ændres eller udvides, og tilsynsmyndigheden vurderer, at godkendelsen ikke længere vil være dækkende for virksomhedens aktivitet, skal tilsynsmyndigheden meddele, at godkendelsen er bortfaldet. Tilsynsmyndigheden meddeler påbud eller forbud i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 42, hvis det er relevant."

Miljøbeskyttelseslovens § 41 d:

Tilsynsmyndigheden kan tilbagekalde en godkendelse eller fastsætte særlige vilkår i en eksisterende godkendelse, herunder vilkår om sikkerhedsstillelse, jf. § 39 a, såfremt

- 1) indehaveren, medlemmer af indehaverens direktion eller bestyrelse eller andre, der kan udøve bestemmende indflydelse på virksomhedens drift, bliver omfattet af § 40 a,*
- 2) personer eller selskaber m.v., der er omfattet af § 40 a, bliver ejer eller medejer af virksomheden, eller*
- 3) personer, der er omfattet af § 40 a, indtræder i bestyrelse eller direktion i et selskab m.v., der driver godkendt virksomhed.*

Stk. 2. Ved indbringelse af afgørelser efter stk. 1 for domstolene kan domstolene tillægge søgsmålet opsættende virkning.

5.1.6 Salg og opsplitting

Sådan gør du, når en virksomhed eller en del af en virksomhed sælges

En miljøgodkendelse er en konkret afgørelse meddelt til en bestemt aktivitet på en bestemt lokalitet. Den er uafhængig af de selskabsretlige forhold, herunder hvem der ejer aktiviteten. Det indebærer, at en ny ejer indtræder i godkendelsens rettigheder og pligter. Aktiviteten kan derfor fortsættes under en ny driftsherre det pågældende sted og under overholdelse af godkendelsens vilkår.

Det er den til enhver tid værende driftsherre, som er ansvarlig for overholdelse af godkendelsens vilkår. Det gælder, uanset om driftsherren er ejer eller lejer af de bygninger eller den ejendom, hvor virksomheden er etableret.

I de situationer, hvor en tredjemand har købt eller lejet sig ind i dele af en godkendt virksomheds bygninger eller anlæg og her selvstændigt udfører aktiviteter, er tredjemanden driftsherre i forhold til disse aktiviteter, uanset om de er omfattet af godkendelsen eller ej.

En miljøgodkendelse efter § 33 kan uden tilladelse fra myndighedernes side overføres til en ny ejer, men miljømyndigheden skal underrettes om ejerskiftet. Godkendelsesmyndigheden skal vide, hvem der er ansvarlig for driften og dermed rette adressat for eventuelle påbudsafgørelser mm. Godkendelsesmyndigheden kan ved overdragelse af miljøgodkendelse til en ny ejer med mistet miljøansvarlig tilbagekalde eller ændre godkendelsens vilkår, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 41 d.

Ved udskillelse, herunder salg, af dele af en virksomheds aktiviteter, skal der tages stilling til den fremtidige miljømæssige regulering af aktiviteterne.

Når en virksomhed sælges eller opsplittes, skal du som sagsbehandler vurdere følgende:

- Sker der nogen ændringer i driften som følge af salget?
- Sker der nogen ændringer i driften som følge af opsplittingen?
- Er delene hver for sig listevirksomheder? Hvis ikke, er der da behov for at meddele påbud efter § 42 for at begrænse forurening?
- Kan den resterende del eller den udskilte del af virksomheden henføres under virksomhedens oprindelige listepunkt på bekendtgørelsens bilag 1 eller 2?
- Er den resterende del og den udskilte del teknisk og forureningsmæssigt forbundet?

Svarene skal afdække, om der opstår godkendelsespligt, hvem der er rette myndighed for sagens behandling, og om der miljømæssigt fortsat er tale om én virksomhed.

Retsgrundlag

Af miljøbeskyttelseslovens § 33, stk. 1 fremgår:

§ 33. Virksomheder, anlæg eller indretninger, der er optaget på den i § 35 nævnte liste (listevirksomhed), må ikke anlægges eller påbegyndes, før der er meddelt godkendelse heraf.

Listevirksomhed må heller ikke udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt, herunder med hensyn til affaldsfrembringelsen, på en måde, som indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt.

Af miljøbeskyttelseslovens § 42, stk. 1 fremgår

§ 42. Hvis erhvervsvirksomheder, herunder private eller offentlige bygge- og anlægsarbejder, eller faste anlæg til energiproduktion, som ikke er optaget på den i § 35 nævnte liste, medfører uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening, herunder affaldsfrembringelse, kan tilsynsmyndigheden give påbud om, at forureningen skal nedbringes, herunder påbud om gennemførelse af bestemte foranstaltninger.

Af miljøbeskyttelseslovens § 41 d fremgår:

§ 41 d. Tilsynsmyndigheden kan tilbagekalde en godkendelse eller fastsætte særlige vilkår i en eksisterende godkendelse, herunder vilkår om sikkerhedsstillelse, jf. § 39 a, såfremt

1) indehaveren, medlemmer af indehaverens direktion eller bestyrelse eller andre, der kan udøve bestemmende indflydelse på virksomhedens drift, bliver omfattet af § 40 a,

2) personer eller selskaber m.v., der er omfattet af § 40 a, bliver ejer eller medejer af virksomheden, eller

3) personer, der er omfattet af § 40 a, indtræder i bestyrelse eller direktion i et selskab m.v., der driver godkendt virksomhed.

Stk. 2. Ved indbringelse af afgørelser efter stk. 1 for domstolene kan domstolene tillægge søgsmålet opsættende virkning.

Vil du vide mere

Ændringer i driften

Der kan være godkendelsespligt afhængig af ændringernes karakter. Ændringen kan også indebære, at aktiviteten omfattes af miljøbeskyttelseslovens § 42.

Eksempel: en virksomhed indstiller en del af sin produktion og frasælger et fyringsanlæg, som har været anvendt i den nu ophørte del af produktionen. Fyringsanlægget flyttes ikke, men frakobles resten af virksomheden, så de ikke længere er teknisk og forureningsmæssigt forbundne. Anlægget overtages af en nabovirksomhed til brug i dennes produktion.

Der sker ikke yderligere ændringer i den resterende del af virksomheden, men den er ikke længere omfattet af listerne i bilag 1 og 2. Aktiviteterne reguleres efter den gældende godkendelse, indtil tilsynsmyndigheden meddeler påbud efter § 42, hvorefter godkendelsen bortfalder, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 59.

Fyringsanlægget bliver en del af nabovirksomheden, som samtidig udvider produktionen. Der skal tages stilling til, om ændringerne af nabovirksomheden indebærer godkendelsespligt, uanset om virksomheden i forvejen er en listevirksomhed eller reguleres efter miljøbeskyttelseslovens § 42.

Hvis der er behov for en afgørelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33, skal forholdet til VVM-reglerne overvejes, hvis virksomheden eller ændringen findes på bilag 1 eller 2 til VVM-bekendtgørelsen. Det kan også være relevant at inddrage habitatreglerne.

Ingen ændringer som følge af opsplitningen

Teknisk og forureningsmæssigt forbundet

Hvis det oprindelige listepunkt fortsat er relevant, og delene er teknisk og forureningsmæssigt forbundne, er der miljømæssigt set stadig tale om én virksomhed. Den eksisterende miljøgodkendelse kan derfor fortsat regulere aktiviteterne. Denne løsning kan dog give praktiske problemer i forhold til at afklare, hvem der er forpligtet af godkendelsens vilkår.

Eksempel: en virksomhed udskiller et olietanklager i et selvstændigt selskab, som virksomheden selv ejer. Tankene anvendes til virksomhedens produktion af strøm, og der er derfor rørføringer mellem tankene og produktionsanlægget. Der er miljømæssigt set fortsat tale om én virksomhed, og godkendelsen regulerer fortsat driften af begge aktiviteter.

Efterfølgende sælger virksomheden det nye selskab og dermed tanklageret. Hvem er nu forpligtet af hvilke vilkår?

Leverer den nye tankejer fortsat til den oprindelige ejers produktion, må virksomhederne enten oplyse, hvortil myndighederne med bindende virkning kan rette afgørelser mv., eller de må dokumentere, at og hvordan de to anlæg ikke længere er teknisk og forureningsmæssigt forbundet. Kan det ikke lade sig gøre, er konsekvensen, at der fortsat i relation til regulering efter miljøbeskyttelsesloven er tale om én virksomhed, og alle henvendelser af retlig karakter må derfor ske til begge virksomhedsejere.

Det bør altid overvejes, om en ny ejer foretager ændringer, som er godkendelsespligtige, f.eks. kan den nye ejer i eksemplet beslutte at anvende tankene som lagerhotel, dvs. anvendelsen ændrer karakter. Den miljømæssige betydning heraf kan relatere sig til såvel indholdet i tankene og håndteringen heraf, som transporten til og fra tankanlægget.

Lader det sig entydigt afklare, hvilke vilkår der relaterer sig til hvilke dele af aktiviteterne, kan der foretages en redaktionel opsplitning af miljøgodkendelsen i to selvstændige dokumenter. Oftest vil godkendelsen indeholde vilkår, som regulerer aktiviteterernes samlede påvirkning af omgivelserne, f.eks. med støj. En redaktionel opsplitning lader sig ikke gennemføre for denne type vilkår.

Kan der ikke laves en redaktionel opsplitning, må de to virksomhedsejere samstemmende oplyse, hvem miljømyndighederne med bindende virkning kan rette henvendelser til.

Ikke teknisk og forureningsmæssigt forbundet

Er de to dele ikke teknisk og forureningsmæssigt forbundet, er der ikke tale om én virksomhed miljømæssigt set. Den del, der kan henføres under den oprindelige virksomheds listepunkt, reguleres fortsat efter vilkårene fastsat herfor.

Der skal tages stilling til, om den udskilte del er omfattet af selvstændig godkendelsespligt, eller om den skal reguleres efter § 42. Er den udskilte del også godkendt med angivelse af listepunkt, kan der eventuelt foretages en redaktionel opsplitning af miljøgodkendelsen. Der kan være behov for at supplere miljøgodkendelsen efter § 33 i miljøbeskyttelsesloven, f.eks. for at fastsætte selvstændige vilkår om støj.

Eksempel: en virksomhed frasælger den aktivitet, som har udløst godkendelsespligten. De to aktiviteter benytter forskellige tekniske installationer, og forureningsbillederne kan derfor adskilles. Den nye ejer indtræder i den gældende godkendelses rettigheder og pligter, mens den resterende del af den oprindelige virksomhed fremover reguleres efter miljøbeskyttelseslovens § 42.

Forholdet til revurdering

Hvis der er tale om bilag 1 virksomheder kan behovet for opdatering af vilkår eventuelt håndteres i forbindelse med førstkommande revurdering.

En opsplitning kan aktualisere behovet for en revurdering, men betingelserne for at gennemføre revurderingen skal være til stede, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 35, § 36 og § 43, eller jf. miljøbeskyttelseslovens § 41a eller § 41b.

Ved salg eller opsplitning af en virksomhed er det vigtigt at afklare om salget eller opsplitningen betyder ændringer i driften. Ændringer i driften kan være godkendelsespligtige, eller omfattes af § 42 og reguleres ved påbud. Det er også vigtigt at afklare om en opdelt virksomhed fortsat skal reguleres som én virksomhed, eller om, og hvordan, den udskilte hhv. den resterende del af virksomheden skal reguleres hver for sig.

5.6 Rummelige miljøgodkendelser

Sådan gør du som virksomhed, når du vil sikre rummelige vilkår

Både ved etablering og ændring af din virksomhed kan du i dialog med myndigheden prøve at få gjort vilkårene i miljøgodkendelsen fleksible og rummelige. Der er en række muligheder, du kan overveje at undersøge nærmere.

Planlagte udvidelser

Planlagte udvidelser eller ændringer, der vil blive iværksat på et senere tidspunkt, kan indarbejdes i en miljøgodkendelse, jf. [miljøbeskyttelseslovens](#) § 36, stk. 1. Du sparer at skulle have en ny eller ændret miljøgodkendelse, men det kræver, at du i ansøgningen giver oplysninger om planerne, så myndigheden kan vurdere forureningsforholdene og fastsætte de nødvendige vilkår. **Der kan dog alene søges og gives godkendelse, såfremt der er et begrundet behov. De godkendte udvidelser eller ændringerne skal, med mindre andet er bemærket, gennemføres inden for fem år. For enkelte anlægstyper, som f.eks. deponeringsanlæg, vil en "kortere tidshorisont" normalt være længere end 5 år.**

Begræns ikke din virksomhed unødigt

For at undgå fremtidig unødigt sagsbehandling og forsinkelser ved omlægninger på virksomheden, bør du gennemtænke, hvor der i produktionen kan opstå flaskehalse eller senere ønsker. **Nedenfor er en samling af eksempler på variationer i produktionsforhold, som kan rummes i en miljøgodkendelse, hvis du har sikret, at variationerne er miljømæssigt beskrevet. Når du har beskrevet dit behov, kan myndigheden nemlig foretage en vurdering af det ansøgte miljøpåvirkning.**

Eksempel A. Ændret råvarevalg

Hvis du inden for overskuelig tid forventer at skulle bruge et bredere sortiment af råvarer, kan du i ansøgningen vælge at beskrive flere forskellige råvarer. Det er dog vigtigt, at du i ansøgningsmaterialet forholder dig til de eventuelle forskellige miljøpåvirkninger, der vil være for de forskellige ansøgte råvarer, således at det sandsynliggøres, at virksomheden altid vil kunne overholde fastsatte emissionskrav og øvrige krav.

Eksempel B. Brug af hjælpepestoffer, herunder kemikalier og rengøringsmidler

En virksomhed kan øge rummeligheden af sin miljøgodkendelse ved at beskrive og miljøvurdere alle de hjælpepestoffer, som virksomheden kan få brug for. Det kan f.eks. være fældningsstoffer, der anvendes i virksomhedens renseanlæg. Virksomheden kan alternativt vælge at beskrive og miljørisikovurdere hjælpepestoffer som samlet i en stofgruppe/-klasse. Virksomheden vil herefter uden forudgående sagsbehandling kunne ændre anvendelsen til andre hjælpepestoffer, forudsat at de nye hjælpepestoffer hører under sammen stofgruppe/-klasse og har samme miljøpåvirkning.

Eksempel C. Tanke og oplag - med rummelighed

En virksomhed får ofte behov for at forøge størrelsen af tanke og diverse oplag med råvarer og hjælpepestoffer i forhold til oprindelig planlagt. Det sker også, at virksomheder får et godt tilbud på en tank, som er større end anført i ansøgningen eller godkendelsen. **Det kan derfor være hensigtsmæssigt at få godkendt en tilpas stor tank straks. Rummeligheden kan også øges ved, at en tank ikke godkendes til at indeholde et specifikt stof, men derimod en stofgruppe, f.eks. syre eller**

base. Et stort oplag af råvarer eller hjælpestoffer kan dog i andre sammenhænge være uhensigtsmæssigt, f.eks. hvis dette medfører øgede udgifter til sikring mod uheld, lugt, brand eller sikkerhedsforanstaltninger, eller hvis oplaget bliver så stort, at virksomheden bliver omfattet af bekendtgørelsen om risikovirksomheder.

Eksempel D. Driftstider

Overvej hvilken driftstid, der er behov for, så du ikke efter kort tid skal søge om udvidelse eller ændring af driftstiden med f.eks. 1 time, da en sådan udvidelse eller ændring kan være godkendelsespligtig. Hvis du ikke er opmærksom på, at støjberegningen indeholder rummelighed i forhold til udvidelse af driftstid, kan det være nødvendigt at få udarbejdet en ny støjdokumentation.

Eksempel E. Produktion med flerholdsskift

Hvis du starter en ny virksomhed op og har en forventning om, at produktionen inden 5 år vil være oppe på flerholdsskift med produktion døgnet rundt, kan du overveje at sikre mulighed for denne udvidelse uden en ny miljøgodkendelse ved at gennemføre støjberegningen ud fra en antagelse om produktion i døgndrift. En sådan beregning af støjmissionen ved døgndrift vil desuden give dig mulighed for at vurdere, om din kommende virksomhed er lokaliseret optimalt i forhold til fremtidige udviklingsmuligheder og hensynet til nærområdets støjfølsomhed.

På baggrund af støjberegningen kan myndigheden fastsætte vilkår for acceptabel støjmission for såvel dagtimerne som aften- og evt. natperiode. Du skal dog være opmærksom på, om der er andre emissioner, som vil blive forøget ved døgndrift. En forøgelse af affaldsfrembringelsen i forhold til det miljøgodkendte vil også kunne udløse krav om godkendelsespligt, med mindre du allerede har beskrevet og fået miljøgodkendt dette.

Eksempel F. Støj

Udskiftning af anlægsdele, som f.eks. ventilatorer, maskiner og mobile enheder, kan medføre ændringer i udsendelse af støj. Slidtage i maskindele øger typisk støjniveauet. Ændret kørselsmønster af mobile enheder kan give ændret og evt. øget støjpåvirkning, hvilket du bør have in mente ved ansøgninger og ved udvidelser eller ændringer i produktionen. For at tilgodese en rummelig godkendelse bør du derfor indregne en "margen til slidtage" og tage i betragtning, om der vil være behov for ændringer af f.eks. kørselsmønstre. **I forhold til kørselsmønstre skal det kortlægges, hvordan kørslen vil blive på virksomheden, herunder variationerne, således at myndigheden kan vurdere den samlede påvirkning af støjen fra mobile enheder.**

Eksempel G. Positivliste for anlæg til midlertidig oplagring af ikke-farligt affald (K 212)

For virksomheder omfattet af listepunkt K 212 er der i standardvilkårsbekendtgørelsen et standardvilkår med en liste over affaldsarter/-fraktioner, som virksomheden må modtage og opbevare. Det fremgår af bekendtgørelsen, at listen skal være specificeret i forhold til EAK-kode eller anden identifikation. For at fremtidssikre din miljøgodkendelse er det vigtigt, at du får alle relevante EAK-koder med på listen. Du kan også overveje, om affaldet kan beskrives med anden identifikation end EAK-koder. Det er dog vigtigt, at listen forbliver entydig, så myndigheden kan gennemføre en vurdering af alle de relevante forureningsforhold.

Eksempel H. Modtagelse af forurennet jord til deponering

Der gælder en lang række supplerende oplysningskrav til ansøgningsmaterialets indhold, hvis du skal søge om miljøgodkendelse til et deponeringsanlæg jf. deponeringsbekendtgørelsen. Der skal bl.a. udarbejdes en miljøkonsekvensvurdering til at eftervise, at bekendtgørelsens krav til maksimalt indhold af stoffer i grundvandet ikke overskrides som følge af udsivning af perkolat fra deponeringsanlægget. Heri indgår en vurdering af, hvilke stoffer der kan være til stede i perkolatet. Det kan være vanskeligt at forudsige, hvad jorden kan være forurenet med. Hvis der i ansøgningsmaterialet kun er foretaget en konsekvensvurdering af et begrænset antal stoffer, kan der ikke uden supplerende godkendelse modtages jord forurenet med andre problemstoffer. Jo flere stoffer og jo højere perkolatkoncentrationer, miljøkonsekvensvurderingen har taget afsæt i, jo mindre begrænset vil deponeringsanlægget være i forhold til at kunne modtage deponeringsegnet jord med forskellige typer problemstoffer uden at skulle søge om ændring af miljøgodkendelsen.

Eksempel I. Miljøkonsekvensvurdering i forhold til maksimal kapacitet for anlæg

Hvis virksomheden har en karakter, der gør, at anlæggets indretning er den eneste begrænsning for produktionskapaciteten, som f.eks. et forbrændingsanlæg, bør du overveje at udarbejde din ansøgning om miljøgodkendelse i forhold til anlæggets maksimale kapacitet, i stedet for den forventede produktionskapacitet. Dette forudsætter dog, at der ikke sker en ændring i emissionssammensætningen, men at det udelukkende er emissionsniveauet, der øges i forbindelser med udnyttelsen af anlæggets maksimale kapacitet.

Hvis du allerede i forhold til VVM anmeldelsen har foretaget en vurdering i forhold til den maksimale kapacitet, undgår du senere at skulle foretage en ny VVM anmeldelse af produktionsudvidelse op til anlæggets maksimale kapacitet.

Eksempel J. Forholdet til VVM

I forbindelse med en anmeldelse af VVM bør du gennemtænke, hvor der kan opstå "flaskehalse" og derfor være et fremtidigt behov for ændringer. Du bør således sikre, at VVM anmeldelsen er rummelig og indeholder de oplysninger, som er nødvendige for, at de miljømæssige forhold er vurderet efter VVM-reglerne. Hvis du f.eks. vil have mulighed for kørselsudvidelser op til de vejledende støjgrænser, er det væsentligt, at du allerede har beskrevet dette og udarbejdet støjfølsomhedsanalyser i forbindelse med VVM-screeningen. (LINK VVM 5.7)

Sådan gør du som myndighed for at sikre fleksible og rummelige vilkår

Miljøgodkendelser kan gøres rummelige med **den** nuværende lovgivning, og mere rummelige miljøgodkendelser bør fremmes, bl.a. fordi myndigheden kan spare tid ved at skulle meddele færre godkendelser. Nedenfor nævnes en række forhold, som kan hjælpe i bestræbelserne på at skabe mere rummelige miljøgodkendelser. **Du skal være opmærksom på, at miljøgodkendelsen skal gives i forhold til virksomhedens begrundede behov og i overensstemmelse med princippet om forureningsbegrænsning. Forureningsbegrænsningsprincippet betyder, at forureningen skal minimeres i videst muligt omfang, inden for det der anses for økonomisk og teknisk muligt.**

Virksomhedens ansvar at søge om godkendelse

Det er virksomhedens ansvar - og det er unødvendigt at der stilles vilkår om det i miljøgodkendelsen - at sørge for de nødvendige godkendelser efter § 33 i [miljøbeskyttelsesloven](#), ved f.eks. ændringer, der giver øget forurening. Der er dog i lovgivningen ikke nogen pligt til at ansøge om planlagte ændringer eller udvidelser, hvis det ikke medfører forøget forurening.

Myndigheden tjekker under tilsynet, at der ikke er igangsat godkendelsespligtige aktiviteter uden miljøgodkendelse.

Det tilkommer den godkendende myndighed på baggrund af virksomhedens oplysninger at tage stilling til om - og i givet fald på hvilke vilkår - en udvidelse eller ændring kan godkendes. Du skal lægge de almindelige forvaltningsmæssige kriterier og principper til grund for din vurdering som myndighed, dvs. proportionalitetsprincippet m.m. Læs mere om dette i opslag om [tilstrækkelig belyst sag](#).

Vilkår om produktionsloft - kun i særlige tilfælde

En miljøgodkendelse er en tilladelse til at forurene i forbindelse med en aktivitet. Det har i mange år været en udbredt praksis at fastsætte vilkår om maksimal produktionsmængde pr. år eller tilsvarende produktionsloft. **Hvis en virksomheds aktuelle listepunkt er betinget af en øvre grænse for virksomhedens produktion, er det virksomhedens eget ansvar at rette henvendelse til miljømyndigheden, hvis denne grænse overskrides.**

Et vilkår om produktionsloft kan kun begrundes, såfremt der er direkte sammenhæng mellem produktionsmængden og forureningens omfang, og forureningen fra virksomheden vanskeligt kan bestemmes eller måles på anden vis.

Vilkår om produktionslofter må kun fastsættes, hvor der er en miljømæssig begrundelse, og ikke kan erstattes af emissionsvilkår. Hensynet til BAT

BAT er grundlaget for både ansøgninger og revurderinger. Hvis virksomheden kan godtgøre, at ændringer eller udvidelser baseres på BAT, ikke giver anledning til forøget forurening og samtidig kan udøves under overholdelse af eksisterende (emissions-) vilkår, kan der gives virksomheden et betydeligt råderum uden at udløse krav om afgørelse/ krav om tillægsgodkendelse ved ændringer.

Omfanget og udformningen af vilkår

Myndigheden må ikke stille strengere krav, end det er nødvendigt og proportionalt. Dette kan f.eks. betyde, at der ikke bør eller kan stilles vilkår om opbevaring af råvarer, hjælpestoffer, driftsforhold m.m., medmindre vilkårene er nødvendige for at sikre miljø, forebygge risici og uheld m.m. Opbevaring og håndtering af f.eks. miljømæssigt uproblematisk hjælpestoffer bør derfor ikke umiddelbart udløse vilkår i en miljøgodkendelse. Ved formulering af vilkår skal du derfor altid vurdere, om vilkåret er nødvendigt og bundet i en lovhjemmel.

Driftsvilkår kontra emissionsvilkår

Det har i årenes løb vist sig fornuftigt nogle gange at anvende driftsvilkår i stedet for emissionsvilkår, da målinger af emissioner ofte er dyre og ikke altid særlig repræsentative for den daglige emission. Driftsvilkår kan dog have den ulempe, at miljøgodkendelsen er mindre fleksibel. Efterfølgende ændringer i driften kan nødvendiggøre behov for justering af vilkår med den deraf følgende sagsbehandling og længere tidshorisont, før virksomheden kan gennemføre den ønskede ændring. Emissionsvilkår kan derfor medvirke til at give større rummelighed for virksomheden.

Er det ansøgte for "snævert"

I din sagsbehandling af en ansøgning bør du overveje, om det ansøgte kan tænkes at skabe så snævre rammer for virksomheden, at det snart vil medføre en ansøgning om justering af godkendelsen. Du bør i sådan et tilfælde gå i dialog med virksomheden om dette forhold.

"Detaljeringsgrad"

Som myndighed skal du være opmærksom på, at selv om en virksomhed giver en detaljeret beskrivelse af en proces, installation el.lign. må det kun afstedkomme detaljerede vilkår, hvis der er en miljømæssig begrundelse herfor.

Som myndighed bør du huske, at detaljeringsgradsgraden skal følge betydningen af det enkelte forhold. Altså: stor miljømæssig betydning er lig stor/grundig detaljeringsgrad. Og omvendt.

Modtagelse af ikke-farligt affald på forbrændingsanlæg

I henhold til affaldsforbrændingsbekendtgørelsen er godkendelsesmyndigheden forpligtet til at fastsætte en række driftsvilkår, der som minimum skal overholde bekendtgørelsens krav.

Herudover skal der fastsættes grænseværdier for emissioner til luften og emissionsgrænseværdier for spildevand suppleret med krav til virksomhedens egenkontrol mv. Ved fastsættelse af vilkår om affaldstyper, der må modtages til forbrænding, er der i affaldsforbrændingsbekendtgørelsen et detaljeringskrav om at angive farligt affald på EAK- kodeniveau.

For ikke farligt affald, er det muligt at undlade EAK-kodeangivelsen, der i praksis ikke giver nogen identifikation af, om affaldet er forbrændingseget. Det er derfor muligt at udarbejde en mere rummelig positivliste, forudsat at det er entydigt for både virksomhed og myndighed, hvad der kan modtages i forhold til den med vilkår fastsatte positivliste.

Miljøteknisk beskrivelse og afgørelsen

Et vilkår som: "Virksomheden skal drives i overensstemmelse med den miljøtekniske beskrivelse" bør undgås. I den miljøtekniske beskrivelse er der ofte nævnt forhold og detaljer, som f.eks. hvilke typer eller fabrikater af maskiner, der anvendes i virksomheden. Miljøbeskyttelsesloven giver ikke hjemmel til at kræve anvendelse af f.eks. bestemte typer maskiner, og derfor vil der næppe være hjemmel til at fastsætte det førnævnte vilkår. Et vilkår om, at virksomheden skal drives i overensstemmelse med den miljøtekniske beskrivelse, vil desuden indskrænke virksomhedens handlefrihed voldsomt.

Hvis du i afgørelsen inddrager eller henviser til f.eks. miljøteknisk beskrivelse, skal du tjekke, at der er hjemmel.

Retsgrundlag

[Miljøbeskyttelseslovens](#) § 33, stk. 1:

"Listevirksomhed må heller ikke udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt, herunder med hensyn til affaldsfrembringelsen, på en måde, der indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt."

[Miljøbeskyttelseslovens](#) § 36:

"En godkendelse efter § 33, stk. 1, kan omfatte yderligere planlagte udvidelser eller ændringer på betingelse af,

1. *at der i ansøgningen er tilstrækkelige oplysninger om de planlagte udvidelser eller ændringer til, at godkendelsesmyndigheden kan vurdere forureningsforholdene og fastsætte de nødvendige vilkår, og*
2. *at udvidelserne eller ændringerne påtænkes gennemført inden for en kortere tidshorisont.*

En "kortere tidshorisont" er omsat til at være fem år jf. [§ 32 i godkendelsesbekendtgørelsen](#).

Miljøgodkendelser kan gøres rummelige med nuværende lovgivning, og mere rummelige miljøgodkendelser bør fremmes, bl.a. fordi der derved kan skæres ned på antallet af godkendelser. Virksomheder kan i mange tilfælde få forhåndsgodkendt senere planlagte udvidelser. Anvendelse af BAT vil i en række tilfælde kunne give virksomheden en stor grad af fleksibilitet i driften. Emissionsvilkår vil i mange tilfælde give større rummelighed for virksomheden end driftsvilkår. Myndigheden bør kun fastsætte produktionslofter i særlige tilfælde. Udformningen af vilkår bør nøje overvejes af såvel virksomhed som myndighed for at skabe rummelighed.

Vil du vide mere

Miljøklagenævnet (nu Natur- og Miljøklagenævnet) har tilkendegivet, at § 33 ikke fastsætter nogen nedre grænse for den forureningsforøgelse, der kan begrunde en godkendelsespligt, men at et forøget paraffinforbrug til overfladebehandling af oste ikke medførte forureningsforøgelse af en sådan karakter og et sådant omfang, at der kunne statueres godkendelsespligt, jf. KFE 1991.201.

5.7 Forholdet til VVM

Sådan gør du, når du som virksomhed vil søge om godkendelse til et projekt

Når du søger om miljøgodkendelse af en virksomhed, og når du søger om godkendelse af en udvidelse eller ændring på din virksomhed, skal du overveje, om projektet skal anmeldes efter VVM-reglerne.

Det skal du, fordi du som bygherre har pligt til - under strafansvar, jf. VVM-bekendtgørelsens § 14, stk. 1, nr. 1 - at anmelde de projekter, der er omfattet af VVM-reglernes bilag 1 og 2.

Hvis du er i tvivl, bør du indsende en anmeldelse eller søge vejledning hos VVM-myndigheden.

Anmeldelsen skal altid indsendes til kommunen, uanset om kommunen eller Miljøstyrelsen er godkendelsesmyndighed. Nærmere vejledning om VVM-anmeldelsen finder du i [Naturstyrelsens VVM-vejledning](#). For projekter omfattet af VVM-bekendtgørelsens bilag 2 skal anmeldelsen ske på anmeldeskema, jf. bilag 5 til VVM-bekendtgørelsen. Skemaet kan i øvrigt findes på [Naturstyrelsens hjemmeside](#). Der er ingen formkrav for anmeldelser bilag 1-projekter.

I forbindelse med en anmeldelse af VVM bør du gennemtænke, hvor der kan opstå "flaskehalse" og derfor være et fremtidigt behov for ændringer. Du bør sikre, at VVM anmeldelsen er rummelig og indeholder de oplysninger, som er nødvendige for, at de miljømæssige forhold er vurderet. Du finder mere vejledning om rummelighed her. <INDSÆT LINK TIL OPSLAG OM RUMMELIG MILJØGODKENDELSE>

Sådan gør du, når du som sagsbehandler skal meddele miljøgodkendelse

Du må ikke give tilladelse til at påbegynde bygge- og anlægsarbejder efter § 33, stk. 2 eller miljøgodkendelse til det ansøgte projekt, før forholdet til VVM-reglerne er afklaret.

Det er bygherres pligt - under strafansvar - at anmelde sine projekter, der er omfattet af VVM-reglerne. Derfor har du anledning til at overveje VVM-reglerne i to situationer:

1. Når der er indsendt en VVM-anmeldelse, og
2. Når der burde være indsendt en VVM-anmeldelse.

Du har efter forvaltningsloven pligt til at vejlede virksomheden. Pligten bliver aktuel, hvis du bliver opmærksom på et projekt, som ikke er anmeldt, men som virksomheden burde have anmeldt.

Anmeldelsen skal altid indsendes til kommunen. Hvis staten er VVM-myndighed, videresender kommunen anmeldelsen til Miljøstyrelsen

Med hensyn til fordeling af myndighedskompetencen efter VVM-reglerne henvises til [VVM-bekendtgørelsen](#) og Naturstyrelsens [VVM-vejledning](#). Vær opmærksom på, at anlæg på søterritoriet er omfattet af andre regler.

Retsgrundlag

Af VVM-bekendtgørelsen fremgår

§ 2. Stk. 1 *Før etablering, udvidelse eller ændring af anlæg opført på bilag 1 og 2 skal bygherren indgive skriftlig anmeldelse til kommunalbestyrelsen.*

§ 2. Stk. 2. *Et anmeldt anlæg må ikke påbegyndes, før den kompetente myndighed skriftligt*

- 1. har meddelt bygherren, at anlægget ikke antages at kunne påvirke miljøet væsentligt - dvs. ikke er VVM-pligtigt jf. § 3, stk. 2, eller*
- 2. har meddelt tilladelse (VVM-tilladelse) til at påbegynde anlægget efter en vurdering af anlæggets virkning på miljøet (VVM-procedure) i henhold til bestemmelserne i § 7.*

§ 8. Stk. 2. *VVM-tilladelsen erstattes af en godkendelse efter § 33 i lov om miljøbeskyttelse eller af en tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28 eller af en tilladelse efter vandforsyningslovens § 18, for så vidt angår de forhold, som disse godkendelser eller tilladelser regulerer. Disse godkendelser eller tilladelser for et VVM-pligtigt anlæg, jf. § 7, stk. 1, må dog tidligst meddeles, jf. § 2, stk. 2, nr. 2, når der er gennemført en VVM-procedure for det pågældende anlæg i overensstemmelse med bestemmelserne i denne bekendtgørelse.*

Stk. 3. *VVM-tilladelsen erstattes i fuldt omfang af en godkendelse efter § 33 i lov om miljøbeskyttelse, hvis det konkrete anlæg kan etableres inden for rammerne af en før tidspunktet for tilladelsen til det VVM-pligtige anlæg gældende lokalplan. Godkendelsen for et VVM-pligtigt anlæg, jf. § 7, stk. 1, må dog tidligst meddeles, jf. § 2, stk. 2, nr. 2, når der er gennemført en VVM-procedure for det pågældende anlæg i overensstemmelse med bestemmelserne i denne bekendtgørelse.*

§ 14. *Med bøde straffes den, der*

- 1. undlader at indgive skriftlig anmeldelse til kommunalbestyrelsen efter § 2, stk.1, eller*
- 2. i strid med § 2, stk. 2, påbegynder et anmeldt anlæg før kommunalbestyrelsen eller Naturstyrelsen, henholdsvis Miljøstyrelsen har truffet afgørelse.*

Stk. 2. *Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.*

Af miljøbeskyttelseslovens § 33, stk. 2 fremgår

§ 33. Stk.2. *Den godkendende myndighed kan dog tillade, at bygge- og anlægsarbejder til anden listevirksomhed end anlæg for deponering af affald påbegyndes, før der er givet godkendelse, hvis de anlægges i overensstemmelse med en lokalplan eller byplanvedtægt. Den godkendende myndigheds afgørelser kan ikke påklages til anden administrativ myndighed. Bygge- og anlægsarbejder sker på bygherrens ansvar.*

Af godkendelsesbekendtgørelsens § 15 fremgår

§ 15. *I sager, der er omfattet af VVM-proceduren, udarbejder godkendelsesmyndigheden på baggrund af en ansøgning et forslag til godkendelse, der offentliggøres i overensstemmelse med reglerne herom. Ved offentliggørelsen skal det oplyses, at enhver har ret til at se*

ansøgningsmaterialet med de begrænsninger, der følger af offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Vil du vide mere

Miljøbeskyttelsesloven og VVM-reglerne er to selvstændige og ligeværdige regelsæt. Derfor skal et projekt, som er omfattet af begge, vurderes selvstændigt efter begge regelsæt af de myndigheder, som er kompetente efter hhv. miljøbeskyttelsesloven og VVM-bekendtgørelsen. Listerne over virksomheder eller projekter i bilagene til godkendelsesbekendtgørelsen og VVM-bekendtgørelsen er forskellige. Dertil kommer, at miljøbegrebet er bredere i VVM-reglerne, idet det bl.a. også omfatter landskab, fauna, flora, materielle goder og kulturarv, jf. VVM-bekendtgørelsens § 5 og bilag 3.

Sammenhængen mellem reglerne

Hvis begge regelsæt skal anvendes, bliver VVM-reglerne styrende for sagsbehandlingen, og hvis der er VVM-pligt, indgår miljøgodkendelsen i VVM-processen:

Er projektet omfattet af [VVM-bekendtgørelsens bilag 1](#), er det omfattet af direkte VVM-pligt. Hvis projektet er omfattet af [VVM-bekendtgørelsens bilag 2](#), skal det screenes for VVM-pligt. Hvis projektet er VVM-pligtigt, skal der gennemføres en VVM-proces, før der kan gives tilladelse til at påbegynde projektet, det følger af [VVM-bekendtgørelsens § 2](#).

Det betyder, at en miljøgodkendelse ikke kan gives, før en eventuel screening og en eventuel VVM-proces er gennemført. Det betyder også, at en tilladelse til at påbegynde bygge- og anlægsarbejder efter miljøbeskyttelseslovens § 33, stk. 2 ikke kan gives, før en eventuel screening er gennemført, og kun hvis resultatet er, at der ikke er VVM-pligt.

Hvis der er VVM-pligt, skal udkast til miljøgodkendelse offentliggøres i overensstemmelse med reglerne om VVM-proceduren, dvs. sammen med fremlæggelsen af forslaget til kommuneplantillæg. Det følger af [§ 15 i godkendelsesbekendtgørelsen](#). Dette krav om samtidig sagsbehandling efter de to regelsæt skal sikre en hensigtsmæssig sagsbehandling for såvel myndighed som bygherre: VVM-redegørelsen omfatter hele projektet, og offentligheden får information om karakteren af den afgørelse, myndigheden/myndighederne forventer at træffe.

Forsøgsaktiviteter på virksomheder omfattet af [VVM-bekendtgørelsens bilag 1](#), kan under bestemte betingelser screenes i stedet for at udløse VVM direkte.

Eksisterende virksomheder

Eksisterende virksomheder, hvor det er en betingelse for fortsat drift, at der på baggrund af en ny godkendelsesprocedure meddeles en ny miljøgodkendelse med nye vilkår, bliver omfattet af VVM-reglerne, hvis virksomhedens aktiviteter findes på bilag 1 eller 2 til VVM-bekendtgørelsen.

Et eksempel er en eksisterende virksomhed, som hidtil har været reguleret efter miljøbeskyttelseslovens § 42, men som nu skal miljøgodkendes for første gang på grund af en regelændring, som gør, at virksomheden bliver omfattet af godkendelsespligt. Andre eksempler er, hvis virksomhedens godkendelse er bortfaldet og skal fornyes, eller hvis godkendelsen er meddelt tidsbegrænset og ønskes forlænget eller gjort permanent, inden den udløber.

Du kan læse mere om VVM og eksisterende virksomheder i [Naturstyrelsens notat om VVM og eksisterende virksomheder](#).

VVM og revurdering

Da revurdering ikke indebærer en godkendelse af et nyt projekt, men alene medfører en opdatering af de eksisterende vilkår for virksomhedens godkendte drift, udløser revurderingen ikke i sig selv en sagsbehandling efter VVM-reglerne.

Hvis der i forbindelse med en revurdering er ønske om at gennemføre en ændring eller udvidelse af virksomheden, finder VVM-reglerne anvendelse i forhold til ændringen eller udvidelsen, i det omfang betingelserne i regelsættet er opfyldt.

5.11 Klageregler

Hvilke afgørelser kan påklages?

Kommunernes og Miljøstyrelsens afgørelser efter miljøbeskyttelsesloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af miljøbeskyttelsesloven kan som hovedregel påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Det betyder, at *tilladelser og godkendelser samt påbud/forbud* kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Der er dog enkelte undtagelser:

- Spørgsmål om godkendelsespligt kan ikke påklages, medmindre det drejer sig om en bilag 1-virksomhed eller om en af kommunalbestyrelsens egne virksomheder. Se [godkendelsesbekendtgørelsens § 48, stk. 2 og 3](#).
- Afslag på ansøgning om godkendelse kan ikke påklages, hvis begrundelsen for afslaget er, at lokaliseringen det pågældende sted vil være i strid med kommuneplan eller lokalplan. Se [miljøbeskyttelseslovens § 34, stk. 6](#).
- Afgørelser om tilladelse til at påbegynde bygge- og anlægsarbejder, før der er givet godkendelse, kan ikke påklages. Se [miljøbeskyttelseslovens § 33, stk. 2](#).
- Påbud/forbud efter miljøbeskyttelseslovens § 69 (tilsynsafgørelser) kan ikke påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Herudover kan tilsynsmyndighedens afgørelse i revurderingssager om, at der skal udarbejdes basistilstandsrapport, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Se godkendelsesbekendtgørelsens § 48, stk. 5. Derimod kan godkendelsesmyndighedens afgørelse om, hvorvidt virksomheden skal udarbejde basistilstandsrapport eller supplerende basistilstandsrapport i forbindelse med en ansøgning om godkendelse alene påklages til Natur- og Miljøklagenævnet *sammen med* klage over den endelige afgørelse om miljøgodkendelse. Se [godkendelsesbekendtgørelsens § 48, stk. 4](#).

Myndighederne har pligt til at give skriftlig vejledning om klageadgangen til Natur- og Miljøklagenævnet.

Hvem er klageberettigede?

Klageberettigede er:

1. afgørelsens adressat og
2. enhver der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Herudover er Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd samt Forbrugerrådet klageberettigede i visse sager.

Endvidere er landsdækkende foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø eller væsentlige rekreative interesser som hovedformål, klageberettigede i visse sager.

Endelig er lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø og væsentlige rekreative interesser som hovedformål, klageberettigede, hvis de har bedt kommunen eller Miljøstyrelsen om at blive underrettet om bestemte afgørelser.

Sådan klager du

En klage skal være skriftlig, men der er ingen formkrav. Det letter dog sagsbehandlingen, hvis man kan begrunde sin klage. Klagefristen er 4 uger fra den dag, hvor afgørelsen er meddelt. Det betyder, at fristen udløber på 4-ugers dagen fra den dag, hvor afgørelsen er kommet frem til modtageren.

For afgørelser sendt som A-brev eller B-brev beregner man klagefristen ud fra en antagelse om, at brevet først er kommet frem til modtageren hhv. to eller fem dage efter, at afgørelsen er dateret og overgivet til postbesørgelse, jf. justitsministeriets cirkulær af 10. maj 2011 om beregning af klagefrister. Hvis afgørelsen er bekendtgjort offentligt i dagblade eller lignende, regnes fristen altid fra bekendtgørelsen.

Du kan klage på to forskellige måder:

- Gennem Klageportalen, som du finder på borger.dk eller virk.dk - søg efter "Klageportal".
- Send en mail eller et brev til den myndighed, der har truffet den afgørelse, som du klager over.

Hvis du opretter en klage i Klageportalen, bliver du her guidet gennem en række trin, der sikrer, at du får givet nødvendige oplysninger.

Hvis ~~k~~klagen ~~skal~~ fremsendes til den myndighed, der har truffet afgørelsen, dvs. kommunen eller Miljøstyrelsen, ~~og skal~~ klagen ~~skal~~ være modtaget inden kontortids ophør. Det gælder også, hvis klagen fremsendes pr. e-mail. Klager bærer selv risikoen for forsinkelse i forbindelse med fremsendelse af klagen, også ved elektronisk fremsendelse.

Myndigheden sørger for, at klagen bliver videresendt til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med en udtalelse og det sagsmateriale, der er anvendt i forbindelse med sagens behandling.

Når Natur- og Miljøklagenævnet har modtaget sagen, vil du modtage et kvitteringsbrev samt nærmere underretning om nævnets sagsbehandling, herunder opkrævning af gebyr.

OBS: Man kan altid indbringe sagen for domstolene, dog senest seks måneder efter, at afgørelsen er truffet.

Sådan gør du, når du som myndighed modtager en klage

Når du som myndighed har modtaget en klage, har du pligt til at overveje, om du vil fastholde din afgørelse.

Hvis du fastholder afgørelsen, skal du senest 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. **Klage over afgørelser truffet fra den 23. oktober 2014 og frem skal sendes til nævnet via Klageportalen.** Klagen skal ledsages af selve afgørelsen samt en udtalelse med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter. Desuden skal der fremsendes de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse. Klagen skal som udgangspunkt være fuldt

oplyst af godkendelsesmyndigheden. Det sparer sagsbehandlingstid hos Natur- og Miljøklagenævnet.

Når du sender klagen videre til Natur- og Miljøklagenævnet, skal du sende en kopi af din udtalelse til de involverede parter i sagen med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Fremsendelse af klagen mv. skal ske elektronisk **via Klageportalen** til nmkn@nmkn.dk **Natur- og Miljøklagenævnet: <https://pp.mim.dk/dmp/NMKNAD>**

Hvad sker der med afgørelsen, når der klages?

En klage over en meddelt godkendelse har ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Opsættende virkning betyder, at afgørelsen "suspenderes", dvs. den kan ikke udnyttes, når der er klaget. *Ikke opsættende virkning* betyder, at afgørelsen står ved magt, dvs. at tilladelser kan udnyttes, og påbud skal efterkommes uanset klage.

Når en klage over en miljøgodkendelse ikke har opsættende virkning, betyder det altså, at godkendelsen kan udnyttes, forudsat at vilkårene i godkendelsen overholdes. Når du har fået en miljøgodkendelse, bør du derfor overveje, om du vil udnytte godkendelsen. Først efter klagefristens udløb kan du med sikkerhed vide, om godkendelsen står ved magt, eller om afgørelsen er påklaget, medmindre du selvfølgelig selv klager.

Hvis du udnytter godkendelsen, selvom den er påklaget, sker det på eget ansvar og for egen regning, hvis godkendelsen ændres eller ophæves. Det kan derfor i nogle tilfælde være klogt at vente med at udnytte godkendelsen, indtil man kender indholdet af en eventuel klage og kan overskue, om der vil være en økonomisk risiko forbundet med umiddelbart at udnytte godkendelsen.

En klage over påbud og forbud har opsættende virkning, dvs. afgørelsen suspenderes, og adressaten for afgørelsen er ikke forpligtet til at opfylde kravene. I særlige tilfælde kan godkendelsesmyndigheden eller Natur- og Miljøklagenævnet dog bestemme, at påbud eller forbud skal efterkommes, selvom der er klaget. Det vil efter praksis navnlig være tilfældet, hvis der er risiko for akut skade på mennesker eller risiko for uoprettelige skader på miljøet. Endvidere har klage over vilkår om sikkerhedsstillelse som udgangspunkt ikke opsættende virkning.

Retsgrundlag

[Miljøbeskyttelseslovens](#) § 91:

§ 91. Medmindre andet fremgår af lovens bestemmelser, jf. dog § 92, kan kommunalbestyrelsens afgørelser og beslutninger efter loven eller regler, der er fastsat med hjemmel i loven, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Tilsvarende gælder for afgørelser truffet af miljøministeren efter lovens kapitel 4-6, 8 og 9 a og afgørelser truffet i medfør af § 25 eller § 82 samt afgørelser efter § 70 a, § 70 b og § 72, når disse afgørelser vedrører sager efter lovens kapitel 4-6, 8 og 9 a og afgørelser truffet i medfør af § 25 eller § 82.

Stk. 2. Bestemmelserne i § 78, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse på afgørelser i klagesager.

Miljøbeskyttelseslovens § 95:

§ 95. En klage har opsættende virkning for et påbud eller forbud, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. dog § 78.

Stk. 2. Når der efter § 78 er truffet afgørelse om, at et påbud eller forbud skal efterkommes straks, skal påbuddet eller forbuddet efterkommes, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Stk. 3. Klage over vilkår om sikkerhedsstillelse truffet efter regler udstedt med hjemmel i § 39 b, stk. 2, har ikke opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Stk. 4. Klage over afgørelser efter § 70 a og § 70 b har opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Miljøbeskyttelseslovens § 96:

§ 96. En klage over en tilladelse, godkendelse eller dispensation har ikke opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet. Ministeren kan fastsætte regler om, at visse godkendelser og tilladelser ikke må udnyttes inden for klagefristen, og at en klage skal have opsættende virkning.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 indebærer ingen begrænsninger i Miljøklagenævnets adgang til at ændre eller ophæve en påklaget tilladelse, godkendelse eller dispensation.

Miljøbeskyttelseslovens § 98, stk. 1 og 2.

§ 98. Kommunalbestyrelsens og ministerens afgørelser kan påklages af:

- 1. afgørelsens adressat og*
- 2. enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.*

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan påklage ministerens afgørelser.

Miljøbeskyttelseslovens § 99:

§ 99. Danmarks Fiskeriforening kan påklage kommunalbestyrelsens og ministerens afgørelser efter bestemmelserne i kapitel 4 og 5, for så vidt angår spørgsmål om forurening af vandløb, søer eller havet.

Stk. 2. Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark kan påklage kommunalbestyrelsens og ministerens afgørelser efter bestemmelserne i kapitel 4 og 5, for så vidt angår spørgsmål om forurening af vandløb og søer.

Stk. 3. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd kan påklage kommunalbestyrelsens og ministerens afgørelser, når væsentlige beskæftigelsesmæssige interesser(834) er berørt.

Stk. 4. Forbrugerrådet kan påklage kommunalbestyrelsens og ministerens afgørelser i det omfang, de er væsentlige og principielle.

Miljøbeskyttelseslovens § 100:

§ 100. Lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, kan påklage afgørelser, som foreningen eller organisationen har ønsket underretning om, jf. § 76, stk. 1. Lokale foreninger og organisationer, der efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, kan påklage afgørelser, som foreningen eller organisationen har ønsket underretning om, jf. § 76, stk. 1, når afgørelsen berører sådanne interesser og klagen har til formål at varetage natur- og miljøbeskyttelse.

Stk. 2. Landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, kan påklage afgørelser efter bestemmelserne i kapitel 3-5 og 9 a.

Stk. 3. Landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har til formål at varetage væsentlige rekreative interesser, kan påklage afgørelser efter bestemmelserne i kapitel 3-5 og 9 a, når afgørelsen berører sådanne interesser og klagen har til formål at varetage natur- og miljøbeskyttelse.

Stk. 4. Lokale afdelinger af landsdækkende foreninger eller organisationer er ikke omfattet af bestemmelsen i stk. 1-3.

Stk. 5. Miljøklagenævnet kan til efterprøvelse af klageberettigelsen forlange, at foreningen eller organisationen fremsender vedtægterne.

Miljøbeskyttelsesloven § 101, stk. 1:

§ 101. Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen eller beslutningen er meddelt. For afgørelser meddelt efter kapitel 9 a er fristen dog 12 måneder. Er afgørelsen eller beslutningen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Miljøbeskyttelsesloven § 69, stk. 1 og 3:

§ 69. I de i § 68 nævnte situationer skal tilsynsmyndigheden meddele den for forholdet ansvarlige, at det ulovlige forhold skal bringes til ophør. I den forbindelse kan tilsynsmyndigheden

- 1. forbyde fortsat drift og eventuelt forlange virksomheden fjernet,*
- 2. påbyde den ansvarlige at genoprette den hidtidige tilstand,*
- 3. påbyde producenten eller importøren at tilbagetage et ulovligt produkt eller en ulovlig vare fra markedet og*
- 4. lade påbudte foranstaltninger udføre for den ansvarliges regning, når den fastsatte frist er udløbet.*

Stk. 3. Tilsynsmyndighedens afgørelser efter stk. 1 kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

[Godkendelsesbekendtgørelsens](#) § 5, stk. 3:

Stk. 3. Tvivlsspørgsmål om, hvorvidt en listevirksomhed skal godkendes af kommunalbestyrelsen eller af Miljøstyrelsen, herunder hvad der må anses for hoved- eller biaktivitet, kan forelægges Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer den endelige administrative afgørelse.

Godkendelsesbekendtgørelsens § 14, stk. 1:

§ 14. Når godkendelsesmyndigheden har modtaget en ansøgning om godkendelse af en bilag 1-virksomhed, herunder om godkendelse af en udvidelse eller ændring, træffer myndigheden afgørelse om, hvorvidt virksomheden skal udarbejde en basistilstandsrapport eller en supplerende basistilstandsrapport i henhold til § 13.

Godkendelsesbekendtgørelsens § 47:

§ 47. Bortset fra de i stk. 2 -3 nævnte tilfælde kan godkendelsesmyndighedens afgørelser af, om etablering, ændring eller udvidelse af en virksomhed er godkendelsespligtig, ikke påklages til anden administrativ myndighed, jf. miljøbeskyttelseslovens § 37, stk. 1.

Stk. 2. Godkendelsesmyndighedens afgørelser om, at etablering af en virksomhed ikke er godkendelsespligtig, kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet, hvis spørgsmålet drejer sig om, hvorvidt der er tale om en bilag 1-virksomhed. Desuden kan godkendelsesmyndighedens afgørelser om, at en ændring eller udvidelse af en bilag 1-virksomhed ikke er godkendelsespligtig, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsens afgørelser om, at etablering eller ændring eller udvidelse af en virksomhed ikke er godkendelsespligtig efter bilag 1 eller 2, kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet, hvis afgørelsen vedrører en af kommunalbestyrelsens egne virksomheder.

Stk. 4. Godkendelsesmyndighedens afgørelse efter § 14 kan ikke påklages særskilt til anden administrativ myndighed.

Stk. 5. Tilsynsmyndighedens afgørelser efter § 38 kan påklages særskilt til Natur- og Miljøklagenævnet.

Stk. 6. Afgørelser truffet af Miljøstyrelsen kan ikke påklages til miljøministeren.

[Lov nr. 580 af 18. juni 2012](#) om ændring af lov om Natur- og Miljøklagenævnet og forskellige andre love (Reform af klagesystemet på natur- og miljøområdet)

De allerfleste afgørelser i sager om særligt forurenede virksomheder kan påklages til Natur og Miljøklagenævnet.

Vil du vide mere

For nærmere information om klage til Natur- og Miljøklagenævnet, herunder gebyrregler og sagsbehandlingstider mv., [se oplysninger på nævnets hjemmeside](#)>INDSÆT LINK<

På Natur-og Miljøklagenævnets hjemmeside kan du også få [flere informationer som myndighed](#)>INDSÆT LINK<